

Vår dato: 31.03.2015

Vår ref: BEL

Deres ref:

Tilsvar til høring på NOU 2014:13, Kapitalbeskatning i en internasjonal økonomi

NORSKOG vil med dette gi sine innspill til Scheelutvalgets innstilling. Utvalget hadde et stort og omfattende mandat, og NORSKOG vil i dette tilsvaret kun gå inn på de områdene som har direkte innvirkning på skogbruk som næring.

Utvalgets overordnede mål var å foreslå skattemessige tiltak for å sikre næringsutvikling og verdiskaping i en fremtid der oljeinntektenes betydning forventes redusert. SKOG22 anslår et potensial for å firedoble verdiskapingen i skog- og trenæringen fra dagens nivå. Råvareleddet er en flaskehals for denne utviklingen og burde bli et satsningsområde for å stimulere til målsettingen. Det minnes om at denne virksomheten ofte foregår i næringssvake deler av landet og allerede bidrar både til lønnsomme arbeidsplasser og stor verdiskaping. Utviklingspotensialet er stort, men påvirkes kraftig av de skattemessige forutsetningene. Som landets antatt største volumprodusent av biologisk råstoff til industriell anvendelse er det tilnærmet tverrpolitisk enighet om å løfte skogbruket til en strategisk næring for Norge når oljeepoken nå har passert sitt høydepunkt.

Vi vil samtidig minne om at Regjeringen i Regjeringserklæringen skriver konkret at de vil bruke målrettede skatteendringer for å styrke bondens økonomiske stilling. Skog- og jordbrukerne skal altså komme økonomisk styrket ut av de skattemessige endringene som skal gjennomføres. SKOG22 legger også sterk vekt nettopp på skattetiltak, og i bytte tilbys altså en firedobling av dagens bidrag til samlet avkastning fra verdikjeden. Med dette som bakgrunn vil NORSKOG kommentere følgende utfordringer som knyttes til landbruket:

Skogbruket

Skogbruket vil av naturlige årsaker skille seg ut fra de fleste andre næringer ved at det opererer i 100 års perspektiv. Investeringer i skogbruket gir avkastning om to generasjoner, og forsømte investeringer tar lang tid å rette opp. Vel vitende om at verdien av tømmeret øker 10 -12 ganger gjennom verdikjeden frem til kunden er kostnaden ved manglende investeringer større for samfunnet enn for primærskogbruket. Det minnes samtidig om at skogbruket i liten grad mottar offentlig støtte og samtidig opererer i et internasjonalt marked, der konkurrentene har vesentlig bedre skattemessige forutsetninger.

Denne situasjonen krever noen særordninger. Vi vil derfor minne om at det er tverrpolitisk enighet om å opprettholde skogfondsordningen, og Regjeringen uttrykker snarere ønske om å utvide den.

Med 130.000 skogeiendommer i Norge vil de færreste hogge skog hvert år, og er årsaken til at man har gjennomsnittsligning i skogbruket. Dagens skattesystem med progressiv beskatning gjør dette systemet ekstra viktig – men kan oppfattes som komplisert. Dette betyr at en flat beskatning, slik også SKOG22 foreslår, hadde vært det beste og enkleste for både skogeier og skattemyndigheter. Finland, som er et land vi konkurrerer med i denne sammenheng har flat beskatning på inntekter fra skogen. Sverige, som er den andre store konkurrenten, opererer med ulike fondsavsetninger som gjør at skogeier sjelden beskattes høyere enn kapitalskatt på skoginntekter. Dette blir gjort ut fra erkjennelsen av at netto avkastning er styrende for den samlede hogsten, som på sin side er styrende for industriens produksjonsevne.

Skogbruket skiller seg på mange områder fra jordbruket. Skognæringen mottar i liten grad statlige tilskudd og har ikke noe grensevern. Skognæringen konkurrerer i et åpent verdensmarked. Hvis det er en reell politisk vilje til å ta skogpotensialet i bruk så må rammebetingelsene utformes deretter. Vi møter konkurrenter utenfor Norge med strategisk politiske utformede rammebetingelser som er spisset for produksjon og konkurranse. Uten at vi har minst like gode forutsetninger vil konkurransen være umulig. Forutsetningene for å satse har sjelden vært bedre og aldri mer nødvendig enn nå.

Formuesskatten

Skogbruk er en kapitalkrevende næring som kjennetegnes av langsiktig eierskap og en forvaltningshorisont som ofte strekker seg over flere generasjoner. Den gjennomsnittlige årlige avkastningen på investert kapital er lav sammenlignet med andre næringer. Mange skogeiere med mindre eiendommer hogger ikke på langt nær hvert år, og har svært varierende resultater. Formuesskatten blir derfor en uforholdsmessig tung belastning for vår næring.

Skogbruket var gjenstand for en stor endring i beregning av formuesverdier i 2004 og har nå et system som baserer seg på sjablongberegninger. Det ble lagt ned et betydelig arbeid i å få dette systemet så rettferdig og riktig som mulig. Vi ber derfor om at det ikke iverksettes en ytterligere runde på dette, men at det legges opp til en videreføring av dagens modell hvis formuesskatten på arbeidende kapital ikke fjernes i sin helhet.

Skogen er både produksjonsmiddel og produkt. Det er svært viktig at det ikke ilegges formuesskatt på næringsrelatert kapital. Vi ser derfor frem til resultatet av den utredning finansdepartementet har fått i oppdrag å arbeide med på dette feltet. NORSKOG mener derfor at formuesskatt på arbeidende kapital må avvikles.

En betydelig økning av formuesskatten på skog vil være særdeles skadelig i en næring som sårt trenger midlene til nye investeringer.

Enkeltpersonforetakene

Det er beklagelig at det nok en gang legges frem en skatteutredning der man utelater å vurdere enkeltpersonforetakenes skattebetingelser. For skogbruket, som med dagens regelverk så godt som er avskåret fra å drive i aksjeselskapsform, vil de foreslåtte endringer av beskatningen slå ekstra hardt ut ved at forskjellsbehandlingen mellom eierformene forsterkes ytterligere. NORSKOG mener det hemmer mulighetene for næringsutvikling når det stimuleres til å velge kompliserte eierformer for å oppnå skattemessige fordeler. Når naboland anvender enkle modeller med fondsavsetninger

for å jevne ut forskjellene og stimulere til utvikling av virksomhetene blir det uforståelig at også dette utvalget unngår problematikken. Det minnes om at skogsektorens hovedutfordring er at virksomheten foregår i åpen internasjonal konkurranse, der den norske verdikjeden stiller med betydelige skattemessige handicap. Finansdepartementets subjektive prinsipp om å unngå fondsavsetninger er ekstra uforståelig all den tid våre konkurrenters rammebetingelser er utformet av myndigheter som ser fondsavsetninger som selve løsningen.

Problematikken rundt enkeltpersonforetakene griper også inn i diskusjonen rundt konsesjonsloven som binder landbruket til denne eierformen og som tapper næringen for investeringsevne.

Utvalget konsentrerer seg om selskapene på den ene siden og lønnsinntakerne på den andre. At enkeltpersonforetakene har en svært uheldig løpende beskatning har blitt påpekt tidligere, men det ikke blitt tatt tak i. Med utvalgets forslag om å senke selskapsbeskatningen fra 27 % til 20 % gjør det forskjellen enda større. For de som ønsker å investere overskuddet tilbake i bedriften vil staten forsyne seg grovt av midlene først og videreføre landbrukets utviklingsproblem nummer en. Landbruket er en av de viktigste distriktsnæringene og en slik forskjell på beskatning av selskap og enkeltpersonforetak vil utvilsomt bidra til å tappe distriktene for viktige midler til investering. Det er svært uheldig for en næring som roper etter flere investeringer. Det bør også understrekes at denne eierformen representerer såkornet i næringslivet og starten på virksomheter som skal vokse. Å hindre vekst i denne underskogen er en svært dårlig strategi for å stimulere til at en andel vokser til solide og viktige foretak.

Med dette vil man få en situasjon der skattesystemet ikke er organisasjonsmessig nøytralt, og skattelovgivningen i seg selv vil være styrende for næringsdrivendes valg av organisasjonsform. Dette kan verken være heldig eller ønskelig. En næringsdrivende skal i utgangspunktet velge foretaksform ut fra rene selskapsrettslige betraktninger, risikovurderinger og finansieringsløsninger – ikke ut fra rene skattemessige fordeler.

NORSKOG ber derfor om at myndighetene i denne runden med skatteomlegging tenker nøye gjennom hva det nødvendigvis må innebære å utpeke skognæringen som en strategisk næring for Norge. Skattesystemet som brukes må aktivt stimulere til den utvikling som er politisk ønsket.

Med vennlig hilsen
NORSKOG

Benthe E. Løvenskiöld
Benthe E. Løvenskiöld